

Handläggare

Josef Bethgawro

Controller

Kommunledningsförvaltningen

Taxor, avgifter och föreskrifter för vatten och avlopp

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. anta taxor och avgifter för vatten och avlopp, daterat 27 mars 2026, att gälla från och med 1 januari 2027.
2. ersätter taxor och avgifter för vatten och avlopp TF2025/359, daterat 4 november 2025.
3. anta kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen, daterat 24 mars 2026, att gälla från och med 1 januari 2027.
4. ersätter ABVA Allmänna bestämmelser för användandet av Enköpings kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning antagna av kommunfullmäktige den 11 december 2012, paragraf 184.

Beskrivning av ärendet

Verksamheten för vatten- och avlopp (VA) är en lagstyrd verksamhet enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Verksamheten finansieras genom avgifter från VA-kollektivet och omfattas av självkostnadsprincipen, likställighetsprincipen samt nyttoprincipen.

Branschorganet Svenskt Vatten har uppdaterat både VA-taxekonstruktion och de allmänna bestämmelserna, numera benämnda Kommunala föreskrifter för användandet av den allmänna VA-anläggningen (KFVA). Enköpings kommun tillämpar idag branschorganet Svenskt Vattens äldre förslag på allmänna bestämmelser och basförslag på taxekonstruktion.

VA-verksamheten står inför betydande ekonomiska utmaningar, vilket beskrivs i "PM Information taxor och avgifter vatten och avlopp". Mot denna bakgrund behöver taxekonstruktion och föreskrifter justeras och avgiftsnivåer höjas 2027. I bilagorna "PM Information taxor och avgifter vatten och avlopp" och "PM Intäktsbehov från VA-avgifter inför 2027", redogöres för fyra alternativ till taxehöjning. Alternativen på höjning av bruksavgifterna är 9%, 13%, 20% och 21%. De fyra alternativen får olika påverkan på VA-verksamhetens resultatfond, innevarande årets resultat och skattefinansierad verksamhet.

Verksamheten följer idag en äldre politiskt beslutad taxepolicy, som reglerar tillämpningen av regler i lagen om allmänna vattentjänster och taxan i vissa typer av kundärenden. Innehållet i policyn är idag täckt av etablerad juridisk praxis. Policyns innehåll motsvarar en riktlinje.

Ärendets beredning

Tekniska nämnden har berett ärendet.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningens bedömning är att bilagan avseende taxor och avgifter för vatten och avlopp kan antas.

Ekonomiska konsekvenser

För hushåll innebär förändrade VA-avgifter påverkan på de månatliga boendekostnaderna. Effekten varierar beroende på boendeform, vattenförbrukning och hushållsstorlek.

För företag innebär höjda avgifter ökade driftskostnader, vilket kan påverka lönsamhet och prissättning. Små och vattenintensiva verksamheter kan vara särskilt känsliga.

För kommunen som organisation påverkas intern kostnadsbild för vatten och avlopp. Detta hanteras inom ordinarie budgetprocess och beaktas i internhyror och verksamhetsbudgetar.

För VA-kollektivet påverkar beslutet om taxe- och avgiftsnivå:

- Förmåga till ekonomisk stabilitet.
- Risk för framtida kraftiga engångshöjningar.
- Långsiktig investeringsförmåga.

Sociala eller miljömässiga konsekvenser

Tillgång till säkert dricksvatten och fungerande avloppshantering är en grundläggande samhällsfunktion med direkt betydelse för folkhälsa, miljö och trygghet.

En ekonomiskt hållbar VA-finansiering bidrar till:

- Robust vattenförsörjning.
- Minskad risk för utsläpp till recipient.
- Klimatanpassad infrastruktur.
- Minskad sårbarhet vid extremväder.

Taxans konstruktion påverkar hur kostnader fördelas mellan kundgrupper. En uppdaterad struktur syftar till att säkerställa en mer skälig och rättvis fördelning i enlighet med lagstiftningens krav.

Höjda avgifter kan innebära ekonomisk belastning för vissa hushåll, med social påverkan på jämlikhet, trygghet och livskvalitet. Samtidigt bedöms en långsiktigt underfinansierad VA-verksamhet förenad med större hälso- och miljömässiga risker och påverkan på samhällets funktion, genom försämrad leveranssäkerhet.

Miljömässigt uppmuntrar en höjd VA-taxa hushåll och företag att använda vatten mer sparsamt, vilket bevarar vattenresurserna.

En långsiktig hållbar finansiering av hela VA-anläggningen är en förutsättning för att säkerställa tillgång till rent vatten och sanitet för nuvarande och kommande generationer.

Beslutsunderlag

Följande handlingar har legat till grund för beslutet:

- Tjänsteskrivelse, 2026-07-16
- Protokollsutdrag, Tekniska nämnden 2026-04-23 (2026-04-23 TN §73)
- PM Information taxor och avgifter vatten och avlopp,
- Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen, 2026-03-27
- ABVA Allmänna bestämmelser för användandet av Enköpings kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning samt information till fastighetsägare,
- Vatten och avloppstaxepolicy
- Rapport – Brukningsavgift, Nivå och konstruktion VA-taxa, 2026-02-06
- Styrdokument, Taxor och avgifter vatten och avlopp, 2026-03-27.
- PM Intäktsbehov från VA-avgifter inför 2027, 2026-03-26.

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelsen är fastställd av följande:

- Daniel Jansson-Hammargren, Kommundirektör
- Henrik Johansson, Ekonomichef

Sändlista

Beslutet skickas till:

- Tekniska nämnden, för åtgärd.